

SZENTES ÉS VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

Megjelen vasárnap és csütörtökön reggel.
Előfizetési ár:
negyedévre 1 forint 25 kr., félévre 2 forint 50 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
I. t. 306. sz., Sonnenfeld Sámuel úr házában,
hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
a kiadóhivatal
méréselt árjegyzék szerint számít el.

A közvélemény.

Nincs szó, nincsen fogalom a közvéleményben, jelentőségre ahoz fogható, a melyet cikkünk élére irtunk cím gyanánt.

A népszerűség erős fegyver a közéleti szereplő kezében, biztosítéka sok, nagyon sok sikernek, de a közvélemény erősebb a népszerűségnél is, legyúri a tusában nem egyszer, mert nincs az a népszerű ember, akit a közvélemény megfosztani ne legyen képes az őt övezett dicsfénytől, mely ha hamis és kölcsönzött vagy kierőszakolt volt és leállott róla, maga az ember is megsemmisül, vagy legalább leszorul a cselekvés teréről.

De nincsen is szó, melylyel annyiszor visszaéljenek, mint a közvélemény, sőt tovább megyünk, amikor tapasztalatokon okulva konstatáljuk, hogy azt a hatalmat, azt a közvéleményt is lehet mestereséges úton csinálni, lehet meghamisítani.

A Szegeden lefolyt első esküdtzéki tárgyalás e részben igen sok tanulságos mozzanatban bővelkedett.

Már maga a vádlottnak első vallomása, amelylyel elmondta, hogy ő a közvélemény nyomása alatt

írta meg a cikkét, hogy ő mint hírlapíró a közvélemény útöterén tartja a kezét és mert akkor Szentesen és Csongrádmegyében az volt a közvélemény, hogy az a szentes-vásárhelyi vasúti kisajátítás nem tiszta munka, hát ezért és csupán ezért irt egy olyan cikket, amelyre ebben az ügyben a vizsgálatot okvetlenül meg kellett indítani, amely vizsgálat által tisztázódnia kellett a a helyzetnek.

E vallomás szerint hát Pintér Gyula, a vádló cikke megírásakor semmi olyan pozitív tény nem tudott, semmi olyan bizonyíték birtokában nem volt, amellyel a határozott és nem föltételes hangoztatott vád igaz voltát bizonyíthatná. De megirt egy határozott, konkrét vádat azért, hogy ebből kifolyólag a vizsgálat hivatalból megejtessék és annak során, a közvélemény megnyugtatóására kiderüljön: vajon igaz-e hát az a vád vagy nem?

A közvélemény ez esetben tehát olyan moloch volt, amely Pintér Gyulát követelte áldozatul, bár — a mi meggyőződésünk szerint — ez a nagyhatalmasság az újságírótól ilyen áldozatot nem követelhet és az újságíró, pusztán azért, hogy a

közvéleményt megnyugtassa, nem köteles megkockáztatni a sajtóért és az ezzel járó sokszerű kellemetlenségeket, melyek nem éppen utolsója, a fogházra való elítéltetés.

Az esküdtzéki tárgyalás során kihallgatott Sima-párti tanúk, elég sajtószertűen, megannyian a közvéleményre hivatkoztak.

Burián Lajos h. polgármester hallott egyetmást, itt-ott, nem a kaszinóban, az alispán elleni gyanúsításokról. Ez az itt-ott egyetmást hallása elburkolt formában a közvélemény.

Sima Ferenc, akinél a szentesi élet számai összefutnak, szintén azt vallotta, hogy az alispán ellen irányult a gyanú, mely szerint kell valaminek lenni ebben a kisajátítási dologban. Elburkolt formában ez is — közvélemény.

Temesváry Antal, aki bizonyára gazdag tapasztalatból a legjobban kell hogy ismerje Csató alispán jellemét, már egészen határozottan arra mutatott, hogy ő — a közvélemény hangulatából azt a meggyőződést merítette, miszerint az alispán

TÁRSA.

Népitélet.

Sacher-Masoch elbeszélése.

(Folytatás.)

5

— Bocsásson el! sikoltzott a csapláros.
— Ma még igen, máskor talán nem, felelt a vén paraszt sötétben, aztán ellökte magától a nyomorultat, hogy a falhoz tántorgott.
— Hát menjen panasza a törvényhez, ha ismeri a tolvajokat; rikácsolta a csapláros dühösen köpködve jobbra-balra. És ne ingerelje a sátánt mikor rossz napja van. Nyújtson be panaszt, nyújtson be panaszt! Megfizetem az irnokot meg a papirost!
— Még mindég kár volna a tintaért, mondá Jarémusz. De vigyázz, nehogy magunk lássunk törvényt föltöltted és föltöltük —
— Mit mondott? dadogta a zsidó, aki arcának halványasága dacára is elfehéredett és egy pillanatra még ajka is halvány lón, szemei dühösen forogtak üregükben; — rablók, gyilkosok, hóhérok, vérecek, igen, vérecek vagytok!
— Csak sikoltozz és átkozódj! szólt az öreg, egy pillanatra sem vesztvén el egykedvű nyugalmát. De mondd meg a többiek-

nek is, ha életed kedves; még van idő; ha azonban a tolvajkodás és lókötés meg nem szűnik, akkor — felemelte a karját és kezének két ujjával megfenyegette a csaplárost.

Ez egyszerre elnémult, hátul került a söntés asztalon és egyik karját felesége de-reka köré fonva, a bádog-mértékeket zörgette.

— Legjobb volna végezni ezzel a bandával, suttogá Larion.

— Ugy érted, hogy törvényt ülünk föltöltük? fűzte tovább Prov Akenti. Ez mindenestre a legjobb volna; de gondold meg — büntetéssel, veréssel, pénzbürséggel nem érünk célt — bosszút allánának — vakmerő fickók — ez a pasa — és főleg Kyrilla — igazi köember és hozzá ravasz, simulékony mint egy kígyó — a megpukkadásig teli méreggel — meg kellene őket ölnünk, ott mindjárt a helyszínen, — mindet együtt —.

Az öreg a két beszélőre vetette szemét — sajtóságos tekintettel, melyet akkor nem voltam képes megérteni — aztán benyúltak mindannyian a rövid inget leszorító tüszőbe, óvatosan leszámllták az italért járó pénzt az asztalra és eltávoztak.

Hryun Jarémusz az ajtóból még egyszer visszafordult és szemével intett a csaplárosnak. Az asszony megértette e szemek szí-

gorú, fenyítő sugarának jelentőségét, férjét lassan meglökte a könyökével és némán mutatott a holdra, mely épp ekkor lépett át az ujlás első negyedéből a másodikikba.

— Ideje, hogy a holdat megáldják; szólítám meg az asszonyt.

— Tudja ön ezt? kérdezte csudálkozva, olyan arckifejezéssel, mint a fülénél fogva földről felemelt nyúl!

— Miért cselekszik ezt?

— Miért? a zsidónó földre süté tekintetét.

— Nos?

— Ugy beszélte nekem anyám, az istenben boldogult, hogy mikor az Úr a két égitényt teremtve, az égboltozatra illesztette, mindketőt egyforma nagyságban, egyformán tündöklő fényvel, ekkor a hold eléje járulván így szólt: »Nem illik, Uram, hogy szolgálid ketteje rangban egyenlő legyen, hadd legyen én valamivel nagyobb a napnál.« — Az Úr erre haragra lobbanva, felelt: »Mint hogy túl akarsz emelkedni a te társadon, légy megálatatva és ezentúl kisebb nálánál és fényed is gyengébb, halványabb legyen, mint az övé!« — A hold elhalványult és szomorokodva sompolygott el, de az Úr megkönyörült rajta és társul adta neki a csillagokat.

— Szép rege; jegyeztem meg. De nem

e kisajátítási ügyletnél hivatali állását tényleg felhasználta testvére és barátja javára.

Vallomásában, amelyre még vizsztatérünk, épp az az eredeti, hogy ő maga voltaképen nem tudja: igaz-e ez vagy nem? de hát a közvélemény úgy tartja, hát ő is úgy tartja, hogy igaz lehet.

Szánthó Lajos és Ecseri Lajos dr. szintén a közvélemény vesszőparipáját lovagolják a vallomásikban. Es csupán Ulár István plebánus az, akinek egyeneslelkűségével nem fér össze a más valamire, akár ha a közvéleményre való hivatkozás, de aki nyíltan a maga meggyőződését tolmácsolja, miszerint az alispán fölülte áll az inkriminált cikkben ellene emelt vádaknak. Nem ő, de az egyházak kezdeményezték a vonalirány változtatását és az ő egyháza, minden külső nyomástól menten, önként ajánlott a vállalkozónak ingyen földet.

De már Filó János ref. lelkész elmondja, hogy ő hallott valamit valami nem tiszta dologról és a vádlott védője: Kalmár István ügyvéd szintén avval az érvel akar az esküdtekre hatni, hogy Pintérnek kötelessége volt a közhangulat nyomásának engedni és cikkét megírni, mert ha ezt nem teszi, úgy akkor őt vádolják eltussolással és ez reá nézve kész veszedelem.

Látjuk tehát, hogy a közvéleményre való untalan hivatkozás vörös fonalként húzódik végig annak az esküdtszéki tárgyalásnak a mentő tanúkihallgatásain és védelmén.

Ez az egy szó, ez a közvélemény volt az egyetlen fegyver a védelem és a vádlott személyes jó barátai mint tanúk kezében.

Most aztán nézzünk a szemébe annak a közvéleménynek, amelynek ereje akkora, hogy Szánthó

Lajos szerint, a közvéleményen alapuló logikus következtetés sokszor többet ér a pozitív tény ismerésénél is; — nézzünk a szemébe és lássuk: vajon csakugyan az igazi, hamisítatlan közvélemény volt-e az, aminek ütőerén Pintér Gyula a kezét tartotta, amiből a barátai mint tanúk a vádalapra gyanút merítettek, sőt nyíltan és határozottan kijelentették, hogy az inkriminált hírlapi vád Szentes akkori közvéleményének hű kifejezője volt?

A maszakra hamar ráismerünk.

Egy egyszerű, egészen természetes kérdés, amelyet a tárgyalást vezető elnök az egyik tanúhoz intézett, világossá teszi a helyzetet, megismerteti velünk azt az akkori úgynevezett szentesi közvéleményt, sőt elvezet bennünket a nagy hatalom bölcsőjéhez, születési helyéhez is.

Mikor ugyanis Temesváry Antal nyugalm. aljárásbíró, mint tanú, a legerősebben hivatkoznék a közvéleményre, az elnök közbeveti az egyszerű kérdést:

„Kinek a közvéleményéről szólnak?”

És a kérdezett, akit e kérdés váratlanul, készületlenül talál, leplezetlenül őszinte naivitással felel:

„Hát a kik együtt járunk Emke-körbe, 48-as körbe!”

— és talán nem is tudja, hogy e szavak kimondásával, ezzel az akaratlanul őszinte vallomással már rá is süttötte arra a fennen hangoztatott közvéleményre a pecsétet, hogy az nem valódi, hanem csak afele általuk mesterségesen csinált, tehát meghamisított közvélemény volt.

Hát igen, ezek az urak, akik most bementek Szegedre tanúskodni, eljártak Emkekörbe, 48-as körbe, ott megkezdték önmaguk a Nagy Galeottó munkáját: az alispán gyanúsítását és az általuk ke-

lesztett gyanú vagy rágalom lón az ő közvéleményük, rajtuk kívül itt senki másé, amellyel aztán, mint saját édes szülöttükkel könnyű volt az esküdtszéki tárgyaláson dobálózniuk, úgy emlegetvén azt fel, akár Hári János a fakó lovát, amelyen soha nem ült.

Es miért keletkezett ez urak szívében gyanú az alispán ellen, ahogy Emke-körbe, 48-as-körbe eljárógattak? Mi volt az, ami az ő saját külföldön közvéleményüket bántotta e vasúti kisajátítás ügyénél?

Erre is megkapjuk a választ Ecseri Lajos dr. h. városi ügyész mint tanú egy őszinte vallomásában: bántotta a — közvéleményt, hogy nem a városi tiszti ügyészségnek adták ki a vállalkozók a kisajátítást, hanem Csatónak és Schlesingernek, mikor hát a városi tiszti ügyészség is el tudta volna ezt a munkát végezni.

Ime, a közvélemény születését elősegíti az önérdék, bölcsőjét ringatja a haszonlesés.

Mert az építési vállalkozó nem Szentes városi tiszti ügyészségét bizza meg a vasúti kisajátításokkal, tehát nem ennek juttat valami várható nyereséget, hanem más valakinek, hát ez — gyanús az ügyészség Emkébe, 48-as-körbe járó barátai előtt és csak természetes, hogy gyanújuk az alispán, az ő közéleti ellenfelük felé irányul, amikor annak testvére is társ a kisajátítási munkára.

Ezt a gyanút pedig addig táplálgatják a keblükben, addig-addig hizlalják nagyra, hogy végre maguk is elhiszik fölé: miszerint az a — közvélemény.

Es az ő részben céltudatosan szűk látókörüket enyhítő körülménynek tudva be: ezt még érteni, sőt talán menteni is tudjuk.

ez az oka, amiért a holdat az első negyedben megajdátok. Ez azért történik, hogy rablás és gyilkosság, meg ellenségek ellen övjatok magatokat.

— Ellenségeink ellen megvéd az okos fő; felét a zsidó — és a bátor, elhatározott szív — mi is menthetne meg egyéb ezek gyűlöletétől — ha mind egy nyomon vannak is, mint a véredek — Kyrilla nyugton alszik a fekhelyén nyílt ajtónál, zárva, őrző eb vagy fegyver nélkül, ahogy az igazak alusznak és tudja, hogy senki egy hajszálát nem érinti a fején; senki, mindezek közül senki.

Éj borult a tájra, mire a csárdát elhagytam, de a hold nyugodtan, méltóságosan úszkált tova az apró felhő-foszlánykák közt, halvány fényt hintve útamra.

Körülbelül 200 lépésre távozhattam, mikor egyszerre eszembe jutott, hogy hirtelen visszaforduljak a csárda felé. Azonnal észrevettem a csaplárost. Kilépett a halvány, delejes félhomályba és óvatosan tekintett körül, ha vajon nem vigyázza-e valaki. Átugrottam az eleven sötétyen és észrevétlen közeledtem a csárdához, elbujva a sötétlő bokrok mögé.

A zsidó sárگا, aggodalmas arcával a hold felé fordulva állt és háromszor, tisztán hallhatóan mondta el az áldást:

„Áldott legyen, aki a holdat megújítja! Aztán háromszor ugrott a nyájas, titokzatos holdsarló felé, mondván:

— Ahogy feléd ugorva, kezemmel nem érinthetek, úgy ne érnének el engem se soha az ellenségeim, soha káromra ne lehessenek.

Ekkor megfogta koftájnya két csücskét és megrázta és ezzel lerázta magáról az elencit, Prov Akentit, Lariont, mindenkéltől pedig a sötét tekintetű, nyugodt Jaramuszt és mind, mind a többi, a gonosz szellemeket és démonokat.

Falunk mögött jó órajársányi távolban mocsarak terülnek, egy nagy, vizlencsével és moszattal borított, a napfényben aranyoszölden villogó terület, melyből egyes fehér és sárگا vizlilomok mint gyertyák meredeztek ki, melyek az alkonyipirnál kigyulladni és szines lánggal égni látszottak.

E mocsarak közepett tisztán csillogó, áttetsző vízi kis tó nyugszik, melynek partját csak itt-ott veri fel magasranyuló fehéreszöld sás. E tó csak egy oldalról közelíthető meg, hol egy paraszt gyümölcsöse övezi a partját.

Ha itt bár rövid ideig időzünk valamely fa alatt, vagy a sűrű mogyoróbokrok által

elfödve, úgy észrevesszük, ahogy a sás közül, karesz nyakon ringatózva egy fekete fej bukkán elő, majd egy másik és harmadik is; vagy hogy egy egész ilyen raj mutatkozik a túlsó parton, olyan nyugodtan, akár valami kis hajóraj volna ott horgonyon.

Vadkacsák úszkálnak ott, melyek nagyszámmal tanyáznak a mocsarakban és tóban, nagy sötét foltokban lepve el olykor annak vizét.

E vadkacsáknak szólt látogatásom és figyelmem, mikor egy napon az esthomályban, gyorsan ziháló vizslámmal, kétszövű fegyveremet térdemre fektetve, az elhagyott, ócska deszkából összetakolt csőszgunyhó szalmáján ülve, a hűzásra vártam.

Nem ültem ott sokáig, mikor tekintetem valami nesz vonta el a tórol, mely leginkább alkalmas figyelmemet elvonni és megzavarni: t. i. női ruhasuhogás zaja. Es a nélkül, hogy magam láttattam volna, láttam egy fiatal, csinos paraszt leányt, sugár nőt, telt keblűt, kifejezésteljes arcú, fekete szövetmiderben. Vörös szalaggal átfont gazdag szőke hajfonatait, járás közben, ingerlően dobálták ide-oda a csipő. Olykor-olykor lehajolt, hogy egy almát vagy körtét felvegyen a földről és ahogy most ezek egyi-

De nem értjük és nem tudjuk menteni azt a hírlapíró, aki az így csinált közvélemény nyomásának is enged, hogy e nyomás alatt a mások becsületét sértő cikkeket tegyen lapjában közzé.

Aki olyan gyöngye, hogy ezt teszi, ne hivatkozzék arra, hogy ő a közvélemény ütőerén tartja a kezét.

Mert éppen megfordítva áll: az a hamis közvélemény nyomja az ő ütőerét és irányítja a gondolatait valótlan vádak felé, kezét ily valótlan vádak tartalmazó cikk megírására.

Hadizenet. Ha hinni lehet a Szentesi Lap legutóbbi számaiban megjelent fegyversörtötött cikkeknek: megbomlott a fegyverbarátság. Tallián Béla főispán és a megyei ellenzék közt; sőt több történt ennél: az ellenzék elküldte a főispánnak a hadizenetet.

A csongrádi szövetséges társak vezére átküldte az ő hadi proklamációját a szentesiek vezéréhez, hadd tudassa azt a felbarátokkal és mert — ha Csongrád felől villámlik, az már csalhatatlanul biztos jele a viharoknak, — el lehetünk rá készülve, hogy a szövetséges hatalmak hadserege az első kínálkozó alkalommal megrohanja a főispán pozícióját és leszen nagy küzdelem életre-halálra.

A főispán — így van bevezetve a hadizenet — mióta székét a béke jelszavával elfoglalta, egyebet se tett, mint: hintette a vihar magvait; magatartása, mely eddig csupa taktikázásból állott, végre kenyértörésre kényszeríti a vármegyei ellenzéket, mely ma egyúttal a vármegyei többség is.

Ott állanak hát a kenyértörés előtt — ha ugyan hitelt lehetne adni a sok hírlapi handabandának.

De éppen az, hogy ennek nem igen lehet hinni.

Azok a harcias akkordok nem ismeretlenek előttünk az utóbbi időkben.

kébe belharapott, kivillant piros ajka körül két sor vakító fehérségű gyöngyöge. Nem messze tőlem kivágtott diófa tonka állt, mint természetes, kényelmes ülőhely. Erre ült a leány, egyik gyümölcsöt a másik után harapálta meg, aztán a vízbe dobta, élénk figyelemmel kísérve az által keletkező vizgyűrűk lassúan terjedő elmulását.

Ugy látszott, vár valakit, bár nem árult el türelmetlenséget. Csak mikor hosszú, fekete férfiárnycék vetődött sötéten a lábaihoz, tekintett fel élenken, miközben fájdalom mósoly vonult át arcán, mely hirtelen bíboros pirba borult.

„Ifjú, igen csinos, mondhatni igen szép férfiú volt, aki közeledett; nem a görög művészet szabályai szerint szép, hanem nagy mértékben megnyerő és vonzó, szabályos idomú, karcsú, magas alakjában az erő kifejezésével, üde, merész metszetű arcának félig gyönyörös félig jólelkű jellegével, életörömmel sugárzó öszemeinek örök mosolygásával. Mint rendszeren a krakkói parasztoktól, térdig érő magas szárú finom csizma fűtötte a lábát, bő kékszövetű nadrágba, ugyanolyan színű, testhez simuló rövid kabátba és fehér csillogó báránnyal kis sikkába volt öltözve,

Ahányszor az ellenzék a megyegyűléseken eddig törvénytelen határozatokat hozott, miket hivatalból megfőlébberzteni, vagy amelyek ellen a belügyminiszterhez felterjesztéssel élni a főispán elengedhetetlen kötelességének tartotta és ahányszor e felterjesztések és főlébberzések folytán a belügyminisztérium egy-egy ilyen törvénytelen határozatot megsemmisített: annyiszor hangzott fel a főispán ellen a fenyegetődzés, hogy — vége a fegyverbarátságoknak, megjött a kenyértörés, a leszámolás ideje, annyiszor lobbantották a szeméret, hogy a béke jelszavával a vihar magvait hintegeti és egyebet se tesz, csupán taktikázik.

Pedig hát maga ez a fenyegetődzés, ez a fegyversörtötés és a kenyértöréssel való riogatás sem egyéb — egyes taktikánál.

És ahányszor az ellenzék eddig a fegyverit ilyen megsörtötte, ahányszor evvel a taktikával élt, a vége mindannyiszor az lett, hogy a főispánnak erre következett legközelebbi ittődözése alkalmakor az a fegyversörtötés, háborúsvál fenyegetőző ellenzék elment hozzá expiálni. Az arcol, ahogy szemtől-szemben voltak a hatalommal, mosolygásra váltak, csupa mézédés minden szó, merő kölesönös udvariaskodás minden beszéd és — hogy esett, hogy nem, — de a fegyverbarátság minden fenyegetődzés után mind erősebbé vált és a taktikázás folyik, egyre folyik, többé-kevésbé jó sikerrel vagy olykor — teljességgel is.

Az ellenzék a főispánt vádolja taktikázással, mikor voltaképpen e vád sem egyéb taktikánál és csak természetes, hogy ezt már tapasztalattól tudva, a magunk részéről tisztában vagyunk, de bizonyára tisztában van a főispán is a nagyhangú fenyegetések becsértékével.

De ugyan mi ok is volt épp most a hadizenetre?

Ugyanaz, ami már annyiszor.

A főispán felterjesztéssel élt az állandó bíráló választmány határozata ellen, az álta-

mely utóbbi kacéron félre csapva ülte meg fénylő fekete hajfürtéit.

Ahogy a csinos leányt megpillantotta, kacagott, hogy csinos fekete bajusszal árnyalt piros ajka körül kicsillantak nagy fehér fogai; aztán kezét nyújtá a várakozónak és leült mellé, minden ceremónia nélkül átfogva karjával sugar derekát és nyakát, valamint izzó pirosra vált arcát csókjaival borította.

A leány mindezt ellenszegülés nélkül tűrte; ő is mosolygott már és úgy rémlett, hogy kedvese lecsókolta arcáról a bánat kifejezését.

Jó időbe telt, mielőtt a férfi illetén enyelgéseit egy sóhajjal megszakítani bátorzkodott.

— Nos, mi bajod? szólalt meg a férfi. Aggaszt valami, azt hiszed, olyan könnyen hagyomálak el? Nos, nos, beszélj hát, édes kis nyulacsikám.

A leány két szeme azonnal könybe lábbadt.

— Még sirsz is! utánozhatatlanul gyöngéd mozdulattal fogta meg a leány fejét, hogy aztán ezt a szép, gondteli fejcskét a keblére nyugtassa.

— Tehát szeretsz még — susogta a leány.

lános megyebizottsági tagválasztások tárgyában; — e bíráló választmány többségét a megyei ellenzék főbbjei képezik; a belügyminisztériumban a főispáni felterjesztés döntött és a bíráló-választmány határozatai jó részt megsemmisítették, — ez pedig olyan sérelem azokon a hatalmas urakon, mely legalább is felpezsdíti a vérüket és kell, hogy egy kis fenyegetődzéssel könnynyitsenek az indulataikon.

Ennyi az egész jelentősége a — hadizenetnek. Se több, se kevesebb.

Mert hiszen ha igaz az, amit az ellenzék ubi et orbi hirdet, hogy a megyei törvényhatóságban többségben van: úgy akkor a tény, hogy a belügyminisztériumban megsemmisítették a bíráló választmányi határozatait, nem olyan nagyjelentőségű, hogy ezért az olyan becses fegyverbarátság, a milyen a főispáni, érdemes legyen megbontani és oktan háborúsdba keveredni, melynél — a hadi szerencse forgandóságánál fogva — semmiképp sem tudható előre: jóra vagy rosszra vezet-e végeredményében.

Az egész hadizenet hát nem egyébként a taktikánál, vagy legföllebb ha az elkönyvesített ellenzék dohogása, amely a béke útj Magyarazza, ahogy már nem egy ízben rámutattunk, hogy t. i. — aki ő velük békében akar élni, az a vakon hajoljon meg előttük és tegyen mindent az ő kényük-kedvük szerint.

De így — vagy úgy: a hadizenetben nincsen veszedelem. Nem hiszünk benne mi, nem hisz benne a főispán, de sőt nem hisz benne — maga az ellenzék sem.

A magyar közigazgatás.

A vármegyei közigazgatás rendezéséről szóló 1891. évi XXXIII-ik törvényekben kimondatott, hogy a közigazgatás a vármegyékben állami feladatot képez, s azt részint önállóan, részint a törvény korlátai között önkormányzati elemek közreműködésével állami közegek végzik.

Sajnos, hogy e törvénynek gyakorlati eredményét még nem láthatjuk; hogy az csak elvi kijelentést tartalmaz, mely elvi kijelentés megfogantatására, végrehajtásra vár.

— Hogy ne szeretnék; fellett, szerelmes vagyok mint a veréb, vesztült szerelmes beléd.

— De mi lesz belőlem — ha — — hirtelen elhallgatott és kezeibe temette arcát; csak kicsiny rózsás fulcimpáin láttam, hogy vére a fejébe tolt.

— Hát az első vagy talán, Kázia? Csak ne félj és ne szégyeld magadat. Miért is szégyenkeznél? Nem azért teremtett-e isten, hogy szeressünk, mielőtt papot teremtett volna, aki a szerelmünket megszentelje? És csak azt ne cselekedj, hogy talán a gyermekem ide dob a tóba, mert ez az én gyermekem is, Kázia és ha nem is tudná meg senki mit tettél, — képes volnék téged megölni, olyan igazán, mint ahogy szívből szeretlek.

— De a szégyen! kiáltá a leány, — oh, milyen szégyen, Stavrovsky!

A név nem lepett meg. Ez volt hát Kyrilla cinkostársa, a veszedelmes tolvaj, akit pasának neveztek mert rendszeren vagy 12 kedvese volt; aki büszke, ártatlan szívet épp olyan ügyesen tudott lopni, mint lovakat, teheneket vagy fát az erdőből.

(Folyt. köv.)

A kimondott elv nem egyéb, mint a megyei közigazgatás államossítása. Legfőbb fokon a közigazgatás hazánkban most is a kormány, mint végrehajtó hatalom kezében összpontosul, közpén és alsófokon azonban a megyék és községek, tehát önkormányzati közegek vannak azzal megbízva.

A megyei közigazgatás rendezéséről szóló törvény következtében a közigazgatás középfokon is az állam-hatalom; a kormány közvetlen vezetésének adatai at, vagyis a megyei közigazgatás államossítottatik.

Maga az államosítás két irányban nyilvánul és lesz keresztül vezetendő. Egyrészt a megyei tisztviselői kinevezésében, minnek következtében az állam a megyékben a közigazgatást állami közegek által fogja — önkormányzati elemek közreműködésével is — teljesíteni. Másrészt pedig szükséges lesz, hogy a tulajdonképeni közigazgatási ügyek és teendők az önkormányzati ügyek és teendőkől szigorúan elkülöníttessenek.

E szempontból kiindulva az idézett 1891. évi XXXIII. törvény cikk a megyei közigazgatás államosítás elvének kijelentésével egy szersmind a kormányt a vármegyei közigazgatási közegekre és azok hatáskörére, — a vármegyei önkormányzatára, — a közigazgatási bizottság szervezése és hatáskörére és a közigazgatási bíróságokra vonatkozó törvényjavaslatok betervezésére is utasította.

Mindannyi nagyfontosságú feladatok, melyeknek célja lesz egyrésztől erőteljes központosított állami közigazgatásnak, s másrésztől életerős és tágkörű önkormányzatnak létesítése, valamint a társadalomnak a megyei tisztviselő-választások elvonása következtében szenvedett veszteségért az önkormányzati kör helyes elhatárolása és bővítése által való kárpótlása.

A jó közigazgatás legfőbb esz- közze az állam-eszme megszilárdulásának, a nemzetiségi és társadalmi ellentétek kibékítésének, a nemzeti karakter kibontakozásának.

S valóban a modern kultúr-államban, mely az anyagi és szellemi fejlődés anyni követelményeivel áll szemben, a közigazgatást a társadalomra s a helyi önkormányzatra bízni nem is lehet, hanem azt vezetni és teljesíteni az állam feladata.

A társadalom nem kormányzatra, hanem ellenőrzésre van hivatva. Ellenőrző a végrehajtás a legmagasabb, mint a legalacsonyabb fokban, s a parlamentarizmus által közvetve befoly a állami főhatalom létesítésére, a törvények alkotására is, de a törvények végrehajtása, a közigazgatás mégis csak állami funkció marad.

Ezen állami és társadalmi életünket átható, nagyfontosságú eszmék és reformok életbeléptetése és megtestesítése kormányunk és törvényhozáunk feladata képezi. Hogy mikor öltenek testet, mikor valósulnak meg e reformok, mai viszonyaink közt, midőn a közvélemény az eszmék és reformok terén a számrpróbálgatás korszakát éli és látatja, — bajos meghatározni.

Közigazgatási, önkormányzati, vallásfelekezeti és nemzetiségi kérdések és eszmék mind olyanok, melyeknek különösen mélyebbre ható egyes részleteire néve egyetlen meggyőződést teremtani nehéz dolog és nagy idők feladata. Közvéleményünk pedig erősebb, semhogy magát vezetni vagy könnyen kihajlítani engedné és gyengébb, semhogy mindezen államigazgatási és társadalmi kérdésekben igaz és benső meggyőződésre jutni, s annak törvény által való létesítését elég erővel követelni képes lenne.

A közigazgatás az állam, a nemzetiség életének cselekvő, tevékeny közege. A nemzetiségű tevékenysége a közigazgatás útján nyilvánul és hozatik működésbe. Ezen mozgásba hozás, cselekvés azonban az egyes tagok surlódásával jár, s e surlódás közben az államhatalomnak és nyilvánulásának, a közigazgatásnak az egyéni szabadsága és tevékenységi körébe való beleütökösését megakadályozni a jog van hivatva.

A jog tehát a közigazga-

tásba is befoly. »Politica non est exlex.«

»A jog az egész emberi életet, az egyesekét egymás irányában, valamint a köz irányában is áthatja.«

Az előbbinek szabályait a magánjog tartalmazza, mely az enyim és tied kérdésével foglalkozik, s feladata a létező, a meglévő fentartása; az utóbbi ellenben az egyeseknek, a polgároknak az állam-sa közhatalommal való érintkezési viszonyaira vonatkozik, s célja és feladata a fejlődés.

Az egyes állampolgároknak az állam-hatalom irányában való alárendeltsége kétségtelen követelménye a közérdeknek. De ezen alárendeltségi viszonyban az egyeseknek viszont az államhatalommal szemben védelemre van szüksége. E védelmet megadni szintén a helyes közigazgatási rendszer feladatához tartozik, s azt csak jól szervezett, eljárásában független közigazgatási bíróság útján nyújthatja.

Az egyházpolitikai kérdések egyelőre háttérbe szorították a közigazgatási reformtervet. A képviselőház nyári szeptéje azonban e fontos javaslatok kidolgozására fog fordítani s több mint valószínű, hogy azok az ősi ulésszak kezdetén le is tételenk a Ház asztalára.

Itt volna tehát az ideje, hogy e nagyfontosságú közigazgatási kérdésekkel, s különösen az önkormányzat jogköre, a közigazgatási bíróság szervezése s az államosítandó közigazgatás helyes beosztása kérdéseivel tüzetesebben foglalkoznának a nyilvánosság organumai, hogy lehető gyönyötetni és helyes meggyőződésre vezetettven a közvélemény, ez által a kormány és törvényhozás munkája megkönnyítették.

Szűts István.

Ujdonságok.

Szentes, 1893. június 11.

— **Miniszter-informálás.** Köztudomású, hogy Csongrádvármegye törvényhatóságának legutóbbi közgyűlése felkérte a főispánt, hogy a vármegye alispánjával együttesen informálja a kereskedelemügyi minisztert vármegyénk közlekedésügyi érdekei felől és haddon oda, miszerint neccsak elálljon a miniszter azon rendeletétől, mely szerint az 1893/94 évi közúti költségvetés keretében előirányzott 57 ezer forint a vármegye első sorban a szeged-nagyváradú múút megnyitására eső szakaszának kiépítésére legyen kénytelen fordítani, de általában oda is, hogy a kereskedelmi miniszter a jövőben — kellően lévén tájékoztatva jogos közlekedési igényeink és a vármegyére egyedül üdvös közlekedési politika tekintetében — több jóakarattal és figyelemmel legyen, közúti költségvetésünknek speciális helyi érdekeinkre. Tallián Béla főispán és Csató Zsigmond dr. alispán, e megbízatás folytán a f. hó 9-én tisztelegtek a kereskedelemügyi miniszternél, hol hosszabb beszélgetésben tárgyalták fel a miniszter előtt a helyzetet és ismertették meg Csongrádvármegye közlekedési érdekeivel, — egyúttal pedig a miniszter azon ígértét vették, hogy az előirányzott összegetek lehetőleg első sorban a szentes-csongrádi múút befejezésére fogja engedélyezni.

— **Pályázat főorvosi állásra.** A Réti János volt vármegyei főorvosnak a legutóbbi meggyűlésen történt nyugdíjaztatásával megüresedett vármegyei főorvosi állásra meg van hirdetve a pályázat. Az állás főispáni kinevezés útján töltetik be és a pályázatok a f. hó 24-én délután 5 óráig nyújthatók be az alispánnál, a főispánhoz címezve.

— **Csongrádi hírek.** Csongrád város f. hó 6-án tartott képviselőtestületi közgyűlése, Réti Ernő ügyvéd községi képviselő indit-

ványára, nagy lelkesedéssel és egyhangúlag választotta meg Jókai Mór korszori író, 50 éves írói munkássága méltatásául, a város diszpolgárává. — Ugyan e közgyűlésen határozatba ment két kisdödvónői és egy új tanítói állásnak szervezése is és ezzel ott vagyunk, hogy az új kisdödvó törvény jörfomán a vármegye összes községei előbb megszivlelik, mint a megyeszékhely, a vezérváros: Szentes.

— **Közlekedési mútárgyak javítása.** Csongrádvármegye területén több közlekedési mútárgyak kijavítása válván szükségessé, ezen javítási munkálatok vállalati biztosítására, 1107 frt 32 kr. költséggel ajánlattal, a vármegye alispánja zárt ajánlati versenyt hirdet. Ez ajánlati versenyre a zárt ajánlatok a f. hó 22-én délelőtt 10 óráig nyújthatók be az alispáni hivatalnál, hol ugyanekkor nyomban a beérkezett ajánlatok fel is bontatnak. A kijavítandó mútárgyak és általában az ajánlati verseny egyéb feltételei tekintetében, a lapunk mai számában idevonatkozóan közzétett hivatalos hirdetmény nyujt kellő tájékozódást az érdeklődőknek.

— **Főispánok összejövetele.** A múlt évi király-koronázási jubileum alkalmakor a fővárosban együtt volt főispánok még akkor elhatározták, hogy ezentúl, egymásban az öszszetartozóság érületét ápolandó, éventenk egyszer összejöveünek a fővárosban. Az első ily főispáni összejövetele a f. hó 8-án volt Budapesten és résztvett benne vármegyénk jelenlegi főispánja Tallián Béla, valamint a főispánságban volt elődje, Zsilinszky Mihály zólyomi főispán is. A főispánok Wekerle Sándor miniszterelnöknel és Hieronny m. királyi belügyminiszternél tisztelegtek, mindkét helyen előkevény fogadtatásban részesülve. Aztán a »Hungária«-ban rendezett vidám lakomával fejezték be az éves összejövetele.

— **Halálozás.** Csongrádról vett gyászlap tudatja velünk özv. Csemegi Józsefnek szül. Mentzer Árolda úrnőnek ott, a f. hó 9-én, élete 87-ik évében szívszélhűdésben bekövetkezett elhunytát. A boldogultban, kinek temetése ma délután lesz, Csemegi Károly kúriai bíró és Csemegi Antal volt csongrádi főszolgabíró édes anyjukat gyászolják.

— **Vipyázatlanság áldozata.** Veres András II. tized 731 sz. a lakos 6 éves Lajos fia addig ténfergett minden felügyelet nélkül előre-hátra az udvaron, míg végre a f. hó 9-én délután a vízzel telt mély szemétdörbe esett és mire szülei észrevették, a gyermek már a szennyes vízbe fulladt. Az ilyen esetek, mikor a gyermeket esik a szülei gondatlanság áldozatává, bizony gondolkozobba ejthetnek az erre illetékeseket, hogy ideje volna már, a törvény rendelkezésének is eleget téve, a gyermekeket a felállítandó dedékban helyezni biztonságba.

— **A szentes-vásárhelyi vasút építése** szépen halad előre, bár a hetes eső nagy akadály volt a munka folytatásának. A 34.8 kilométer hosszú vonalból 21 kilométer hosszban a sinek már le vannak rakva és a héten e munkával, a vásárhelyi kanyartól kiindulva a szegvári Kórógyérig készén is lesznek. Ekkor itt felhagynak a sinrakas munkájával és a szentesi állomástól kiindulva, Szegvár felé haladnak elő a munkával. Szükségessé teszi ezt az a körülmény, mert a körögyi hidépítés tervei némi módosulást szenvednek, mihez még a kereskedelemügyi miniszter jóváhagyása kikérendő és nehogy e miatt a sinlerakas fennakadást szenvedjen, fogják e munkát Szentestől kiindulva folytatni, abban a reményben, hogy mire így innen szintén a szegvári Kórógyóhoz érnek, a módosult hidtervek leérkeznek és így ez sem hátráltatja a végbejezést. A vasút építésével a vállalkozó augusztusig remélt készen

lehetni és ha a hetes esőzés közbe nem jön, e számtításban nem is csatlakozott volna. Így azonban alig remélhető, hogy az új vasútvonal szeptember előtt átadható legyen a forgalomnak.

— **Lejáró pályázat.** A Szentés városánál, elhalalozás folytán üresedésbe jött birtoknyilvántartói állásra kiírt pályázat határideje a f. hó 15-én, tehát e héten csütörtökön délután 5 órakor jár le. Felhívjuk e körülményre mindazok figyelmét, akik ez állásra pályázni óhajtanak.

— **Esküvők.** László Vilmos dr., helybeli fiatal orvos, ma délután 2 órakor vezeti oltárhoz a zsidó templomban Götzl Flóra kisasszonyt, özv. Götzl Izsnóné helyb. földbirtokosné szeretetreméltó kedves leányát. — Ugyancsak ma délelőtt 11 órakor pedig Reichlinger Izsó kisteleki kereskedő esküszik örök hűséget ugyancsak a helybeli zsidó templomban Gunst Paula kisasszonnyal, Gunst Dávid helyb. tekintélyes vaskereskedő kedves nevelt leányával.

— **Országos ügyvédgyűlés Szegeden.** Az ország összes ügyvédi kamarái által tavaly Győrött tartott országos ügyvédgyűlés ügy határozott, hogy a f. évben az országos gyűlést Szegeden tartja meg és e gyűlés idejének megállapításával, valamint az egyebhivás és előkészítés munkájával a szegedi ügyvédi kamarát bízta meg. A szegedi ügyvédi kamara elnökségétől most vett értesülésünk szerint, ez az országos ügyvédgyűlés Szegeden a f. évi szeptember hó 8., 9. és 10-ik napjain fog megtartani; mihez képest a szegedi kamara, az általa kibocsátott felhívásban tudatja az összes bejegyzett ügyvédekkel, hogy mindenkinnek joga van a közgyűlés elé indítványt terjesztani, mely azonban csak úgy vehető fel a napirendre, ha az illető ezen indítványát, kivonatilag indokolt véleménnyel, a f. évi június 30-ig a szegedi kamaraához beküldi.

— **Felsőlt prófécia.** A régi jó idők jóslatai szerint: ha Médárd napján nyílnak meg a mennyei csatornák, úgy akkor 40 napos eső áztatja a földet. Ez volna hát az új özönvíz. Úgy tetszik azonban, a régi jó próféciák is fel-sülnek olykor és nem csupán a Falb ujkori jóvendőgetései. Mert ime, a f. hó 8-án Médárd napján ugyancsak megcsurgott az ég, derekasan növelve esőjével a föld sárát, de azért ma már — mikor e sorokat írjuk — verőfényes nap aranyozza be ablakunkat és az égbolton itt-ott ha úszik egy-egy felhőföszlány.

— **Áradó vizek.** A 10—12 napon át csaknem szakadatlan esőzések ugyancsak megdagsztották mindenfelé a vizeket a folyamokban és az ország több részéből érkezik hír annak, hogy a folyamok és patakok, túlhágyva medrüket, romboló erővel zúdították áradatukat a partvidékre, nem egy helyütt tetemes kárt okozva. Ármentesítő társulatunk vonalait mentén különösen a Körös vizét duzzasztották meg erősen az esőzések; veszedelmétől azonban az egész vonalon nincs ok tartani; mindössze is az történt, hogy az árterületre kiömlt víz elöntötte az ottani veteményeseket.

— **Elgázolás.** Horváth István, aki Bleier Ignác mészáros mesternél kocskiskodik, a f. hó 9-én a déli órákban gyors vágatva fordult be a gazdája fogatával a keramit-útról a kisvölgyajli utcába, ügyet sem vetve arra, hogy hevesverű vizáztatlanságával az épp azon menő Dömény Róza 14—15 éves varrőleányt a vágató ló lábáról leütötte és elgázolta. Jó szerencse, hogy a leánynak az ijedségen és azon kívül, hogy a pocsoyában meghentergett, egyéb baja nem esett. Így is szörnyű sikoltozás közt cwickelt ki nyakig sárosan a hinárból, összecsdöditve a szomszédban lakókat, míg vele volt két társnője a közeli kovácsműhelybe nem vezette, ahol valahogyan kimosakodott. Biró Pál rendőr-főkapitányi iktató-kiadó, aki épp akkor haladt arra, azonnal feljelentést tett az esetről a rendőrségnél.

Irodalom.

A »**Vasárnapi Ujság**« június 4-iki száma 17 képpel, a következő tartalommal jelent meg: »József Ágost főherceg és araja.« (Legújabb arcképekkel.) — »A Margit-szigeten.« Kéltmény, Szabó Endrétől — »Ésleletek az Alcsúthon letelepített sátor cigányokról.« Irta József főherceg. — »A virágkorzó a város- ligetben.« (Goró Lajos rajzával és Klösz fénykép-felvételével.) — »A Savoyház.« — »Várkastély a Kárpátokban. Regény. Verne Gyulától. (Képpel.) — »A nők munkája s a gyermekek halandósága.« — A József főherceg című könyvből. (Képekkel: 1. Hazatérés a vadászatról. 2. József főherceg mint szakács. 3. József főherceg sakáljával.) — »László főherceg.« (Arckép.) — »Az országos torna-versenyről.« (Képekkel: 1. A győztes fölcemelése. Cserna Károly rajza. 2. Gróf Csáky miniszter és Berzevicy államtitkár a tanúlok közt. 3. Sorakozás a szabadgyakorlathoz. 4. Az aradi és losonci állami tanítóképző intézetek növendékei. Pillanatyai fényképek után.) — »Az éjszakai madárhegyek tájáról.« Herman Ottó új könyve. (Képekkel: 1. Éjfélű nap Foglő szigete mellett. 2. Éjfélű nap félkorong a Tundrában, Finnmarkenben.) — Irodalom és művészet; Közintézetek és egyletek; Mi újság; Sakkjáték; Képtalán, stb. rendes rovatok.

»**Hazánk irodalmi és nyomdai részvény-társaság**« címmel alakulódn a vállalat alapítói tőrtartók f. hó 5-én Budapesten, az országos magyar gazdasági egyesületben értekezlettiket. — Az új vállalat 600,000 korona alaptőkével indult meg, melynek felét az alapítók jegyezték, 300,000 koronára pedig 400 koronás részvény bocsátattnak ki. — Az új vállalat egy nagy nyomdat és egy minden párton kívül álló politikai napilapot létesít. — Az új napilap, mely összes létező lapjaink között a legnagyobb alaptőkével indult meg: főcélja a magyar gazdasági és technikai érdekek érvényre jutására hatni közre, s kiváló figyelembe fogja a magyar földbirtok és földművelő nép érdekeit részesíteni. — A vállalatot létesítő mozaikom vezetői: az országos magyar gazdasági egyesület, az országos erdészeti, a mérnök és építész-egyesület tagjai közül kerültek ki. — A vállalat igazgatóságába az első 3 évre kinevezettek: Baross Károly, Bedő Albert, Dr. Bernáth István, Bujanovits Sándor, Cserháti Sándor, Fábrián János, Forster Géza, Főster Lajos, Hollán Ernő, Kiss István, Kvaszay Jenő, K. Liphay Sándor, Losoncy Mihály, Máday Izidor, Ney Béla. — Az új napilap, 1894-ik év január hóban indult meg s köréje mint teljesben független lap köré már most is a magyar zsrnalisztika legjelesebb tagjai csoportosulnak. — Résztvevők a »Köztelek« szerkesztőségénél jegyezhetők.

A dorosmai háború.

— A közbirtokosság napja. —

— június 8.

Komáromy Edét és társait ma leszerítették az eddig elfoglalt közbirtokossági hivatali állásokból. Az általuk kérvénnyel és a belügyminisztériummal deputáció útján megakadályozni célzott közbirtokossági közgyűlés, miután úgy a fősolgabíró, mint a belügyminisztérium is őket kérelmükkel elutasította, ma, 8-án, Dorosma községében megtartották. Komáromi Ede és néhány társa ugyan a közgyűlésen is megtekinté kérésüket és megakarták akadályozni a gyűlés megtartását, de a fősolgabíró pártatlan eljárása és erélyes fellépése folytán a gyűlés ugyan csendőri aszisztenciával, de mégis megtartható volt és annak eredményeként az e célra kivitt Széll Ákos kir. közjegyző által fölvetett jegyzőkönyben konstatalt, hogy a megjelent közbirtokosok túlnyomó nagy többsége a közbirtokosság elnökévé Illés Antal választotta meg. Kimondotta továbbá a gyűlés, hogy Komáromy Edét a jegyzői tisztségtől elmozdítja és helyette a közbirtokosság jegyzőjének Dudás Béla dorosmai ügyvédet választotta meg. A gyűlés szabályozási berekesztése után Illés Antal és a mellé kinevezett bizottság közbirtokossági hivatali állásukat elfoglalták, ennek jelűl a közbirtokosság hivatalos helyiségében levő és a közbirtokosság tulajdonát képező ingókat leltár mellett átvették s erről a kintlevő közjegyzőtől tanúsítványt vettek.

A levert párt, mint az esti órákban értesültünk, elkeseredésében »törvénytelenség«-et kiáltott s jogi képviselője Papp Dező szerkesztésében a következő sürgönyt menesztette a késő délutáni órákban a belügyminiszterhez: »Belügyminisztérium Budapest.

Az Illés Antal közbirtokos által a mai napon illetéktelenül összehívott közbirtokossági közgyűlésen, illetőleg értekezleten K e l e m e n Béla fősolgabíró, bár a tanácskozási rendet senki sem zavarta meg és rendőri beavatkozásra senki nem kérte föl, a tanácskozási rend főtartásának ürügye alatt, még mielőtt a tanácskozás megkezdődött volna, mint rendőri hatóság megjelent, a gyűlést, illetőleg értekezletet megnyitotta, a jegyzőkönyv vezetésére választás nélkül Széll Ákos meghívott szegedi közjegyzőt, ki nem is közbirtokossági tag, a közbirtokosság tiltakozása dacára — önhatalmulag alkalmazta, az elnökválasztás megállítására nem közbirtokosokból önhatalmulag szavaatszedő bizottságot nevezett ki, a szavazást saját elnöklétele alatt megejtette, Illés Antal hatalmi úton, a közbirtokosok tiltakozása ellenére — elnökké megválasztottnak jelentette ki, az összes közbirtokosokat a tereből csendőri igénybevetéssel erőszakosan, a közbirtokosok tényleges és jogosan hivatalban levő tisztikarával, elnöke, jegyzője és pénztárnokával együtt tényleg alkalmazott karhatalom igénybevétele mellett eltávolította. Mídon a közbirtokosság 3 éve választott tisztviselői, kiknek megbízatása csak a jövő évben jár le, hivatali helyiségükben teendők végzése végett megjelenni akartak, a községi rendőrbiztos és a fegyveres csendőrök által ebben, a fősolgabíró határozott utasítására való hivatkozással, megakadályoztattak. Addig is, míg az illetékes bíróság érvényesen intézkedik, a tényleges állapot fenntartása, a vérlázító törvénytelenység és hallatlan erőszakosság e tömegek megtorlása és az önkénykedő fősolgabíró megfékezése végett nagyméltóságodtól sürgős segítyt kérünk és bizalommal tekintünk erélyes és gyors intézkedésére elé annál inkább, mert e perben csendőri fedezete alatt a közbirtokosság hivatalos helyiségét erőszakosan feltörték és oda a fősolgabíró rendeletéből illetéktelen elemek hatoltak be.

A dorosmai közbirtokossági testület, intéző bizottság és tisztikar nevében: Farkas Vince, közbirtokossági elnök, Komáromi Ede, közbirt. jegyző.*

Eddig a dorosmai tudósítás, amelyre csupán az a megjegyzésünk, hogy ez bizony Kunniában háborúnak elég furcsa háború. És megjegyezzük még az is, hogy alkalmunk volt olvasni a járási fősolgabíró határozatát, mellyel Farkasék kérelmét, hogy az Illés által összehívott közgyűlést ne engedje megtartani, elutasította. S épp mert olvastuk, mondhatjuk határozottan az is, hogy a fősolgabíró ellen tett távirati panaszban felhalmozott állítólagos hivatalos erőszakoskodások nem lehetnek egyebek: agryéremknél.

ISKOLAI ÉRTESTITÉS.

A szentesi ev. reformált egyház által fenntartott iskolákban az 1892—93. iskolai évről a zárvisgák a következők sorrendben fognak megtartani:

Június 11-én a délelőtti isteni tisztelet végzetével a gimnáziumba járó növendékek, — délután pedig szintén isteni tisztelet végzetével a polgári leányiskolába járó reform. vallású növendékek vallásvisgájára.

Június 18-án d. e. gyümölcsfa-nemesítési vizsgálat, s a kísérő leányiskola I., II., III-ik osztályának, vagyis: Kabai Endre tanító úr tanítványainak; — d. u. kézimunka-kiláltás, tornászát s az alsópárti leányiskola I. és II-ik osztályának, vagyis: Szabó Lajos tanító úr tanítványainak;

19-én d. e. az alsópárti leányiskola III. és IV-ik osztályának, vagyis: Falábu Sándor tanító úr tanítványainak; — d. u. a kísérő fiiskola I. és II-ik osztályának, vagyis: Tergenyei Ferenc tanító úr tanítványainak;

20-án d. e. a központi fiiskola V. és VI. osztályának, vagyis: Vattay Vince oktató úr tanítványainak; — d. u. a központi fiiskola I. osztályának, vagyis: Papp Lajos tanító úr tanítványainak;

21-én d. e. a központi fiiskola IV-ik oszt., vagysis: Sajó Sándor tanító úr tanítványainak; — d. u. a központi fiiskola II-ik oszt., vagysis: Torday József tanító úr tanítványainak; 22-én d. e. a központi fiiskola III-ik oszt., vagysis: Kovács Lajos tanító úr tanítványainak; — d. u. a központi leányiskola I., II. és III-ik oszt., vagysis: Végh Eszter k. a. tanítványainak; 23-án d. e. a központi leányiskola IV., V. és VI-ik oszt., vagysis: id. Csató Sándor tanító úr tanítványainak; — d. u. a felsőpárti belső fiiskola I-ső oszt., vagysis: Körtvélyesi Sándor tanító úr tanítványainak;

24-én d. e. a felsőpárti belső fiiskola 4. és 5-ik oszt. vagysis: Papp László tanító úr tanítványainak; — d. u. a felsőpárti belső fiiskola II-ik osztályának, vagysis: Németh Lajos tanító úr tanítványainak.

25-én d. e. a felsőpárti belső leányiskola III-ik osztályának, vagysis: Kovács János tanító úr tanítványainak; — d. u. a felsőpárti belső leányiskola IV. és V. oszt. vagysis: Varga Ferenc tanító úr tanítványainak.

26-án d. e. a felsőpárti belső fiiskola III-ik osztályának, vagysis: Németh Elek tanító úr tanítványainak; — d. u. a felsőpárti belső leányiskola I. és II-ik oszt. vagysis: Papp Antal tanító úr tanítványainak.

27-én d. e. a felsőpárti külső fiiskola I. és II-ik oszt. vagysis: Takács János tanító úr tanítványainak; — d. u. a felsőpárti külső leányiskola I. és II-ik oszt. vagysis: Katona József tanító úr tanítványainak közzviszaja.

A kottaismeretből vizsgálat június 20 és 24-én az illető osztályok közzviszaja alkalmával fog megtartani.

A közzviszág a templomban, a kézimunka-kiállítás az egyház tanácstermében, gyümölcsfa nemetés és tornaszat az illető gyakorlati helyiségekben tartatnak.

A vizsgák kezdete d. e. mindig a reggeli isztentisztelet végzetével, d. u. pedig 3 órakor.

Mídon e vizsgálatokra egyháztanácsunk igen tiszteit tagjait s általában a tanúgy barátait meghívni szerencsés vagyok, kiváló tisztelettel maradtam

Szentesen, 1893. június hó 8-án.

Gerőcz Lajos,

ref. lelk., a tanúgyi bizottság elnöke.

ÉRTESETŐ.

A Szentes városi közzviszág főgimnáziumban az 1892—3. tanévet berekesztő vizsgálatok a következők sorrendben fognak megtartani:

Június 16-án délelőtt a reáltárgyakból a VI., IV., I. osztály, a humántárgyakból a III. osztály;

június 17-én délelőtt a humántárgyakból a VII. és V. o., reáltárgyakból a II. o.; délután a rendkívüli tárgyakból, t. i. ének, francia ny. és gyorsírásból;

június 19-én délelőtt reáltárgyakból a VII., V., III. o., humántárgyakból a IV. o.; délután humántárgyakból a VI., II. és I. oszt.

Ezen vizsgálatok kezdete délelőtt 8 óra, délután 3 óra.

Az érettségi vizsgálat szóbeli része június 20. és 21-én. Az érettségi vizsgálatok kezdete délelőtt 9 óra, délután 3 óra.

Az intézeti tornainnepsz június 11-én és 18-án. 11-én a felső osztályok, 18-án az alsó osztályok innepszje. Ezen tornainnepszje kezdete délután 3 óra. A tornainnepszje kezdése idő esetén a túl a kurcai ligetben, kedvezőtlen idő esetén pedig a gimnáziumi tornacsarnokban tartatnak meg.

Az évzáró innepsz június 29-én. Kezdeté délelőtt 9 óra.

Mínden vizsgálatokra és innepszjeekre tisztelettel meghívja a nagyérdemű közönséget az igazgatóság.

Ipariskolai értesítés

Az ipartanodai bizottság határozata folytán értesítem a tanonctartó iparos és kereskedő urakat, hogy az ipariskola egyes osztályaiiban következő sorrendben fog a szigorlat megtartani, u. m:

Június hó 15-én (csütörtöki napon) az első osztályé a róm. kath. központi iskola IV-ik osztályában, este 5 óratól 7-ig, június 16-án 5 óratól 7-ig;

az Előkészítő osztályé a túl a kurcai volt iskola épületben;

A III-ik osztályé június 19-én (hétfőn) szinte a túl a kurcai volt iskola épületben 5 óratól 7-ig;

A II-ik osztályé a róm. kath. központi iskola IV-ik osztályú termében 20-ikán szinte 5 óratól 7 óráig.

A záró innepsz június hó 25-én 9 órakor veszi kezdetét, melyen tek. Zsoldos Ferencz ipartan. bizottsági elnök úr fog elnökölni. 11 órakor pedig tek. Burján Lajos h. polgármester úr a tanonc munka-kiállítását megnyitja, 26-án este 6 órakor pedig ngos. Balogh János országgyűlési képviselő úr lesz szives bezárni.

Melyre az érdekeltek és tanúgy barátok e helyen is felhívtnak.

Szentes, 1893. június hó 3-án.

Az igazgatóság.

KÖZGAZDASÁG.

A vetések állása.

(A földmívelési minisztérium jelentése.)

A május hó második felében — kivéve az ország déli és részben keleti részét, ahol csak ezéltöt néhány nappal indult meg az eső — bekövetkezett országos esőzés az őszi és tavaszi veteményekre rendkívül jó hatással volt. Június hó elején azonban végre az Alföldre is megjött az áldást hozó eső, de már inkább csak a tavaszi veteményeken lendíthetett, mert az ősziék nagyobbara kalászkat is kihánytat, sőt néhol a rozs el is virágozott és a hosszantartó szárazságban a kalászok aprók maradtak. A termés-kiállítások többé jelentésűnek óta általában vébe tetemesen javultak, mindazáltal idei termésünk korántsem kielégítő, mert az Alföld termés-eredménye — mely pedig búzában irányadó — tetemesen kisebb lesz.

Az őszi búzával bevetett terület 5.274.181 kat. hold; a tavaszi búzával bevetett terület megközelítőleg 244.558 kat. holdra becsülhető; tekintettel azonban arra, hogy a hosszantartó szárazságban az őszi búza egy része is tönkre ment, elemi csapásokra 5 százalékot vontunk le és így a búzával bevetett terület megközelítőleg 5.255.030 kat. hold. Az ezután várható termés-eredmény országos átlagban holdanként 5.46 m.-máza, országos összegben pedig 28.703.196 métermáza.

Az őszi rozsossal bevetett terület megközelítőleg 2.034.747 kat. hold. Az őszi rozs nál mutatókozó vetés-vesztéség leg alább 15 százalékos. A rozs az őszi búzával többet szenvedett, mert míg a búza inkább csak a sík földeken pusztult el, ahol a hónapokig tartó aszály uralkodott, addig a rozs az egész országban megsemmisült. A rozs-vetés-vesztéség tehát 296.654 kat. holdra tehető, úgyis maradt mintegy 1.738.093 kat. hold, melyen a várható termés kat. holdanként 4.74 m.-máza, összesen 8.237.277 mm.

A tavaszi őszi árpával bevetett terület az 1892-iki területhez képest 1.848.168 kat. hold lenne, ebből az őszi árpa területe minden évben jelentéktelen. A hosszantartó kedvezőtlen időjárás következtében elemi csapásokra 5 százalékos számítnak; így az őszi árpa területe 1.755.760 kat. hold — s az ezután várható termés kat. holdanként 5.59 métermáza, 9.821.046 mmáza.

A z a b a l bevetett terület az 1892-iki területhez képest 1.763.912 kat. holdra becsülhető; elemi csapásokra, mely leginkább az alföldre szól, 5 százalékos vonható le. Marad tehát 1.766.717 kat. hold; ezen a területen a termés 6.890.757 mmázára tehető; az átlag-termés tehát helyenként 5.15 mmáza.

A repce-termésre nézve a kiállítások általában véve nagyon különbözök; csakis elvéve lesz közepes termés. — Az őszi repcének közel 50 százaléka elpusztult — A köles és tataréka a bekövetkezett jó időben szépen gyarapodnak. — A tengeri sok utávetést igényel, de a kikelt vetés elég jól áll; ez évben a bevetett terület a rendesnél jelentékenyebb. A hüvelyesek és kerti vetemények az egész országban fejlődésnek indultak; néhol azon-

ban még most is igen gyengék. A len és kender az alföldi részeken nagyon elmaradt és gyenge, egyebütt nagyobbára kielégítően áll. A dohányt még több helyütt ültetik, meglehetősen; az országos esőre ez is sokat javult. — Ugy a takarmányrépát, mint a cukorrépát is többször pótolni kellett; tetemes kárt okoztak bennök az ormányos bogarak és balhák. — Az esőre általában véve sokat javultak. Kapálják és egyeztetik. A burgonya a felvidéki részeken a sok esőtől, míg az Alföld több részében a szárazságtól szenvedett; általában vébe meglehetősen, sőt itt-ott igen jól áll.

A mesterséges takarmány-félék kevés kivétellel gyenge eredménnyel fizettek; a második termés kielégítőbb eredményt ígér, mert az eső a szilás takarmány-neműeket is megjavította. A rétek és legelők is felüdültek, — de az anya-széna rossz eredményt ígér. Alig lesz néhány vármegyében kielégítő a termés; sarjra jobbak a kilátások. Gyümölcs meglehetősen sok lesz, főleg: alma-, körte- és szilva-félékből.

A szőlők is jobban gyarapodnak; általában a múlt évinél kedvezőbb termésre van kilátás.

A gabona-üzlet és az időjárás. Az esőzések az ország minden részében tartanak és oly nagy mennyiségben, hogy a mellékfolyók kiáradásától félnak, amint hogy egyes vizek már tényleg ki is öntöttek és tetemes kárt okoztak. Az időjárás általában hideg, pedig melegebb napok már elkelnének. Különösen kívánatos volna ez a tengerire és búzára, mely utóbbi most virágozik. Az üzletmenet a külföldön még mindig lanya, így különösen a merikában, ahol az árak oly alacsonyan állnak, mint ahogy eddig talán még sohasem. Ennek oka ott pénzügyi nehézségekre vezetődik vissza. A gabonák ott ugyanis állítólag zsizsikések, miert is a warrantokra a bankok nem akarnak előlegezni, sőt az adott kölcsönöket is felmondják. Az árú ennélfogva a piacra kerül eladás végett és nyomja az árakat. Németországban az árak elég szilárdan tartják magukat. Ott a vetések nem nagyon kedvezően állanak és eső nem volt még elegendő. Anglia és Franciaország, Amerika hatása alatt állanak és gyengülő árak mellett hasonló lanya irányzatúak. A mi piacunkon a hét első üzleti napján kedvező fordulat látszott beállni, amennyiben a kereslet kedvező volt és nagyobb forgalmat eredményezett, habár csak változatlan arakon is. Tegnap azonban ismét beállott a mult heti üzlettelenség és a kész-ár forgalom alig néhány ezer mm. volt, de az árak nem változtak. A határidő-üzlet mindkét üzleti napon Amerika üzletének hatása alatt állott. Így történt, hogy míg a délelőtök folyamán az árak hanyatló izonyzatot követtek, a délutánokon a hanyatlás nem csak pótoiva lett, de a mult héthez képest az árfolyamok 15 krnyi áremelkedést mutatnak fel.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: *Dr. Mátéffy Ferenc*
Társ-szerkesztő: *Bánfalvi Lajos.*

4799. sz. **Csongrádvármegye alispánjától.**
1893. sz.

Pályázati hirdetés.

Szentes rendezett tanácsu városnál elhalmozott folytán üresedésbe jött s évi 700 frt fizetéssel javadalmazott *birtochnyilvántartói állásra* ezenen pályázatot hirdetek s felhivom mindazokat, kik ezen tiszti állást elnyerni kívánják, hogy kellően felszerelt s erkölcsi magukviseletét is tanúsító kérvényeket hozzám folyó évi június hó 15-ik napjának d. u. 5 órájáig nyújtsák be.

Szentesen, 1893. évi május 31-én.

Dr. Csató Zsigmond,
alispán.

4820/1893.

Árlejtési hirdetmény.

Csongrádvármegye alispánjának 1893. évi június hó 5-én kelt 4820. sz. rendeletével, az alább megnevezett műtárgyak helyreállítását 1107 frt 32 krnyi összeg erejéig engedélyezte, és pedig:

1. A szentes-hőmezővásárhelyi t. h. közlekedési közsítón az 5—6. km. közt fekvő III-ik számú, 13—14. km. közt V-ik számú, 14—15. km. közt VI. és VIII. számú, 15—16. km. közt IX. és X. számú, a 16—17. km. közt XI. számú és a 17—18. km. közt XII. számú boltzott téglá-átereszek javítására 296 frt 45 kr.
2. A szentes-csongrádi t. h. közlekedési közsítón a 3—4. km. közt fekvő vashid balparti ellenfalánál levő kuppfeltöltés burkolatának a hajó állomáshoz vezető I. számú fa- és II. számú téglá-áteresz javítására 311 frt 97 kr.
3. A szentes-szarvasi t. h. közlekedési közsítón az 1—2. km. közt fekvő II-ik számú, a 8—9. km. közt III. és IV-ik számú, a 9—10. km. közt V. számú, a 11—12. km. közt VI. és VII-ik számú, a 13—14. km. közt VIII. számú, a 14—15. km. közt IX. számú, a 15—16. km. közt X-ik számú téglá-átereszek javítására 233 frt 76 kr.
4. A szentes-mindszenti t. h. közlekedési közsítón a 2—3. km. közt fekvő I. számú, az 5—6. km. közt II. számú, a 8—9. km. közt IV-ik számú, a 9. km.-nél fekvő V-ik számú, a 11—12. km. közt VII-ik számú téglá-átereszek javítására 136 frt 31 kr.
5. A szeged-csongrádi t. h. közlekedési közsítón az I. számú boltzott téglá-hid javítására a Vidra-éren 84 frt 30 kr.
6. A csongrád-félegyházi közlekedési közsítón a 16—17. km. közt fekvő V-ik számú, a 20—21. km. közt VI. számú, a 21—22. km. közt VII-ik számú és a 22—23. km. közt VIII. számú boltzott téglá-átereszek javítására 47 frt 52 kr.

Összesen: 1107 frt 32 kr.

A fentemlitett munkálatok foganatosításának biztosítása céljából 1893. évi június hó 22-ik napjának délelőtti 10 órájára a Csongrádvármegyei alispáni hivatal helyiségében zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

Versenyzni óhajtok felhivatni, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után zámtámtandó s a részletes feltételekben előirt 5%-nyi bánatpénzsel ellátott zárt ajánlataikat kitűzött nap 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annnyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkeztek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részlet feltételek a nevezett alispáni hivatalnál, a rendes hivatalos órákban, naponkint megtekinthetők. Szentesen, 1893. június 5-én.

Dr. Csató Zsigmond,
alispán.

**Legjobb védőszer 10—8
járványos betegségek ellen!**

Főraktár:
Budapest, V., Lipót-körút 21. a.
Igazgatóság: Radein-fürdőben (Styria).

A Budapesti Bankgyesület r.-t.
Erzsébet-tér 19. sz.

Részvénytőke 3 millió frt.
Általános tartalékalap 600.000 frt.
10—9 Elfogad

B E T É T E K E T
takarékpénztári könyvecskékre, pénz-
tári utalványokra, chek számlára

4%

kamat mellett, minden levonás nélkül, leszámítol váltókat, ad jeldőghölcső-
nöket első és második helyre, vesz és
elad értékpapirokat, melyekre előleget
ad, kibocsát sorsjegykönyvecskéket, el-
vállal tőzsdéi megbízásokat a buda-
pesti és külföldi tőzsdéknél vég-
re beszerez tőkebefektetésre al-
kalmas értékpapirokat a legjutá-
nyosabb feltételek mellett.

Kérdézősködésre szívesen szolgálunk felvilá-
gosítással.

Horgony-Pain-Expeller.

Ezen rég jónak bizonyult bedörzsölés,
csúz, köszvény, hátfájdalmak és meghűl-
ések ellen a világ minden részén el van
terjedve és kitűnő hatása által

a legjobb

háziszer hírnevét elnyerte. A valódi Hor-
gony-Pain-Expeller majdnem minden
gyógyszertárban kapható 40 kros, 70
kros és 1 frt 20 kros üvegekben és így
a legolcsóbb 12—8

háziszer

Hazánk legkedveltebb savanyuvize

MOHAI

ÁGNES

FORRÁS

Kitűnő szolgálatot tesz az emésztési zavaroknál.

Gazdag szénsavtartalmu. — A bornak színét nem változtatja. — Természetes
ízét kellemessé teszi,

• a miért is a vendéglős uraknak keverékül „Spritzer“ előnyös szolgálatot tesz.

Ujabbán a homokos talajban termett savanykás borokhoz kiváló előnyösnek
bizonyult az Ágnes-forrás savanyuvize.

Ujabb orvosi bizonylatok az Ágnes-forrásról Mohán.

A mohai Ágnes-forrás vizét hosszú évek során át rendeltem s jó szolgálatot tesz
a gyomorhurut, a vékony belek hurutos állapota, hólyaghurut és torokhurut esetiben.
Budapest, 1892. márczius hava.

Dr. Kélli Károly,
ny. r. egyet. tanár.

Kötelességemnek tartom értesíteni, hogy a lefolyt kolera-járvány alatti mohai
Ágnes-forrását kitűnő sikerrel rendeltem. A gyomor és bél működését rendkívül hathatósan
támogatja, a nélkül, hogy mint a többi savanyuvizek nagy része korgást és hasmenést okozna.
Örömmel konstátálhattam, hogy nemcsak a hazai, hanem a külföldi ásványvizek között is
legelső helyen áll.

Budapest, 1892. november 17.

Dr. Glaser Marcell.

A mohai Ágnes-forrás vizét, mint a természet által adott egyik megbeszülhellen
kincsét, a legnagyobb mérvben szoktam orvosi gyakorlatomban betegségeimnek ajánlani; a körjávalat,
melyeknél ezen vizet adom, heveny és idült gyomorhurut, az eredmény minden esetben kielégítő.
Adja Isten, hogy a külföldi hasonezélra alkalmazott vizeket teljesen kiszorítsa hazánk
ásványviz-forgalmából.
N.-Szalontia, 1892. október 20.

Dr. Deme Béla,
járás és Biharm. t. b. főorvosa.

A kolera-megbetegedés ellen präservatív gyógyszernek bizonyult.

Friss töltésben az ország minden gyógyszer-tárában,
fűszerkereskedésében és vendéglőjében kapható.

Országos
Főraktár

Édeskuty L.

cs. és kir. és
szerb kir. udv.
ásványviz-
szállítónál.

BUDAPEST, Erzsébet-tér 8. sz.

Vidéki fiókok feállítása céljából

főügynököket

és
képviselőket keres
egy kitünően bevezetett nagy
biztosító-társaság
fixum és jutalék fizetése mellett.

Csak oly cégek és jobb állású
magánemberek ajánlatai vétetnek
figyelembe, kik az illető városban
nagy ismerettséggel bírnak
és egy nagyobb üzlet terem-
tése és vezetésére képességgel
bírnak.

Ajánlatok referenciák feladása
mellett intézendők *Biztosító-társaság* 1000. cím alatt e lap kiadó-
hivatalához.

SIEMENS és HALSKE

villamos-világítási és erő-átviteli gyárak,
Budapest, VIII., Kerepesi-út 9/a. sz.

Elvállalják: villamvilágítási- és erő-átviteli-telefonok, vasúti biz-
tonsági- és tűzjelző-állomások berendezését. Szállítanak: vízmérő-
ket, vízállagmérő-készülékeket, mérőeszközöket, mint galvano-
metereket stb., izzólámpákat, szénpálcákat stb.

Csillárok stb. villamos-világításhoz.

Különösen felhívjuk a közfigyelmet városi raktárunkra, hol villamos-
cikkekben dús választékú mintaraktárt tartunk.

Figyelemre méltók a

16-1

szab. Hellesten-féle száraz-elemek

melyek 6 nagyságban elkészítettek és hivatva vannak a folyadékos
savakkal működő elemeket kiszorítani.

Költségvetések és ajánlatok díjmentesen.

Vándorló minták magánfelek részére díjtalanul és bérmentve.

Eddig soha nem létezett gazdag tartalmú minta-könyvek szabóknak bérmentve.

Nem adok méterenként 2/3 vagy 3/4 frt engedményt, ajándékokat sem a szabóknak, ahogy ez a konkurrencia mellett, a ruhakészítők rovására rendszeren történik, hanem csupán határozott, szabott árakra dolgozom, hogy magánfelek is jól és olcsón vásárolhassanak.

Ova is inték mindenkit a konkurrencia kettős számítású árengedmény-levelleitől.

Öltözék-szövetek

peruvien és dosking a magas klerus, előírás szerinti szövetek a cs. és kir. tisztviselői egyenruhákhoz, úgyszintén veteránok, tüzoltók, tornászok és inas-egyenruhákhoz, tekeasztali és játékasztali-szövetek, kocsi-áthúzókat, Loden, vízhatlan is, vadász-kabátokhoz, mosó-szövetek, utazó-plédok 4-14 frt-ig stb.

Aki jutányos, tisztességes, tartós, tiszta gyapjuszövetet és nem olcsó rongyot akar vásárolni, mely a szabó-berre sem érdesen, az forduljon

Stikarofszky Jánoshoz Brünben (Az osztrák Manchester)

a legnagyobb szövetraktárhoz 1/2 millió frt értékben.

Hogy üzletem nagyságát és szolgáltatékességét érzékeltem, kijelentem, hogy kezembem egyesül Európa a legnagyobb szövetkivitele, kamagarn gyártás, szabókellékek és egy nagy könyvkötészet saját céljaimra. Hogy minderről meggyőződjék, meghívom a t. közönséget, hogy ha erre alkalma van, elárúsító-raktáram egyszerű helyiségeit, melyekben 150 ember foglalkozik, meglátogasson.

Szétküldés csakis utánvétellel.

20-17

Levelezés német, cseh, magyar, lengyel, olasz, francia és angol nyelven.

Sarg orvos-rendőrlég megvizsgált

KALODONTJA (a fogak szépsége) el van ismerve nélkülözhetetlen fogtisztító szernek.

KALODONTJA illatosan üdítő és igen praktikus szer az úton.

KALODONTJA kényelmes kiállítás-módja, olcsósága és a használatnál megóvható tisztasága folytán az udvarnál, a főmesternél épp úgy mint a leggye-szerűbb polgárházban is található.

KALODONTJA Kapható mindentűrt

KALODONTJA Ára: 35 Kr.

KALODONTJA A legmagasabb körökől eredő köszönő-iratok vannak minden darabhoz mellékelve.

44-30

Ifj. Sarkadi N. Mihálynak

III. t. 239. sz. a. háza kedvező feltételek mellett eladó, vagy több évekre bérbe kiadó; úgyszintén nagytőkei 56 hold tanya-földje és bükényi 13 hold kaszálója több évekre haszonbérbe kiadó. — Ertekezhetni a fenti szám alatt. 3-2

5107. sz. Csongrádvármegye alispánjától.
1893.

Pályázati hirdetmény.

Csongrádvármegye törvényhatóságánál üresedésbe jött s 800 forint fizetéssel és 200 forint útiátalánnyal javadalmazott tiszti főorvosi állásra ezennel pályázatot hirdetek s felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni kívánják, hogy kellően felszerelt, képességüket igazoló és az illetőségi hatóság által kiállított politikai és erkölcsi bizonyítványokkal felszerelt kérvényeiket, Tallián Béla főispán úr ó méltóságához címezve, 1893. évi június hó 24-ik napjának d. u. 5 órájáig hozzám nyujtsák be.

Szentesen, 1893. évi június 6-án.

Dr. Csató Zsigmond,
alispán.

Specialista sérvkötőkben.

KELETI es. és kir. osztr.-magyar és belga kir. szabadalmazott sérvkötője a leghíresebb orvos-autoritások által legjobbnak van elismerve, és monarchienk határain túl is nagy elterjedésnek örvend.

Nem csúszik, nem gyakorol kellemetlen nyomást és rendkívül célszerű idomíthatósága által az eddigi sérvkötők hiányait elhárította.

UJDONSÁG!

Keleti-féle GUMMI-SÉRVKÖTŐ, a pelották teljesen a sérvehz idomíthatók, szarvasbőr védővel és biztonsági övvel.

Árak: egyoldalu 6 frt, kétoldalu 12 frt.

Suspensorium. haskötő (classikus), gummi göresér-harisnya, háttartó, orthopédiai műleges fűző, műleges kezek és lábak.

Gummi! Eredüli képréselete Ausztria-Magyarországon a legnagyobb különlegességben felállmulhatlan párisi gyárosnak: „F. Bergerand Fils”.

Jótállás mellett valódi párisi gummi és halbhólyag tucataja 2-6 frt. Bouts americans 3-5 frt. Pely-Porus 1.80-2.50 frt. Ballato de femmes 4.50-7 frt.

Megrendeléseket diszkrétan és gyorsan eszközöl:

KELETI J. es. és kir. osztr.-magyar és belga királyi szabadalmazott gyáros
B u d a p e s t,

IV. Koronaherceg-utca 17. (Szerviták palotája.)

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve. 3-1